

Nr 82.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om meddelande av rättegångsfullmakt genom telegram; givna Stockholms slott den 17 februari 1928.

Under åberopande av bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om meddelande av rättegångsfullmakt genom telegram.

Under Hans Maj:ts,

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

N. Gärde.

Förslag
till
Lag
om meddelande av rättegångsfullmakt genom telegram.

Med upphävande av lagen den 13 juli 1887 (nr 42 s. 13) angående meddelande av rättegångsfullmakt genom telegram och med ändring av vad lag eller särskild författning innehåller häremot stridande förordnas som följer:

Vill någon giva rättegångsfullmakt medelst telegram, skall fullmakten vara styrkt av vittnen och ställd till viss man eller till viss man med rätt för honom att sätta annan i sitt ställe. Fullmakten skall i huvudskrift uppvisas å någon telegrafverkets, statens järnvägars eller enskild svensk järnvägs till allmänt begagnande upplåtta telegrafanstalt. Den, som på telegrafanstalten mottager telegrammet, skall teckna bevis å fullmakten, att den blivit uppvisad, och å telegramblanketten, att den där gjorda avskriften av fullmakten ordagrant överensstämmer med huvudskriften; och skall sistnämnda bevis ingå i det telegram, som avsändes.

Telegrammet, som må befordras jämväl med telefon, skall vid befordringen i föreskriven ordning kollationeras, och skall bevis därom meddelas å det utskrivna telegrammet. Detta gälle sedan såsom fullmakt; dock skall, där part sådant äskar eller rätten av annan anledning finner det nödigt, fullmakten i huvudskrift inom tid, som rätten bestämmer, hos rätten företes, vid påföljd att telegrammet eljest anses ogillt såsom fullmakt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1929.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 februari 1928.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMBIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för kommunikationsdepartementet anmäler tillförordnade chefen för justitiedepartementet statsrådet Gärde fråga angående ändrade bestämmelser rörande meddelande av rättegångsfullmakt genom telegram.

Föredraganden anför:

»Enligt vår rätt åligger det den, som på grund av skriftlig fullmakt vill föra talan för annan i rättegång, att styrka sin behörighet genom att vid rätten förete fullmakt i huvudskrift. Ett undantag från denna regel medges genom lagen den 13 juli 1887 (nr 42 s. 13) angående meddelande av rättegångsfullmakt genom telegram. Under förutsättning att vissa i lagen närmare angivna ordningsföreskrifter iakttagas, må nämligen utskriften av ett telegram, vari en skriftlig rättegångsfullmakt återgives, gälla såsom bevis för rättegångsombudets behörighet, ehuru telegramutskriften endast är en med telegrafens hjälp åstadkommen avskrift av originalfullmakten. Grunden till denna eftergift från den allmänna regeln är tydligen önskan att förebygga rättsförlust för part, därigenom att tiden ej medger, att huvudskriften före inställelsen kommer ombudet till handa. Såsom säkerhetsföreskrift stadgar lagen, att huvudskriften skall senare företes, om part äskar det eller rätten av annan anledning finner det nödigt.

De förutsättningar, som 1887 års lag uppställer för att telegram må gälla inför rätta i stället för huvudskrift av fullmakt, äro följande: Fullmakten skall vara ställd till viss man eller till viss man med rätt för honom att sätta annan i sitt ställe. Telegrammet skall avsändas från någon statens telegraf- eller järnvägsstation. Fullmakten skall uppvisas i original på avsändningsstationen. Inför vederbörande tjänsteman därstädes skall fullmakts-givarens namnunderskrift vitsordas antingen av honom själv eller, om fullmakten är bevittnad, av något av vittnena, varefter tjänstemannen skall teckna intyg på fullmakten om vitsordandet. Från föreskriften att namnteckningen

skall vitsordas är dock ett undantag stadgat. Om någon, som har fullmakt att förvalta annans egendom med behörighet att själv eller genom ombud utföra huvudmannens talan inför domstol, på grund härav vill giva rättegångsfullmakt åt annan genom telegram, erfordras nämligen icke, att huvudmannens namnteckning å förstnämnda fullmakt vitsordas. Vid telegraferingen skall iakttagas, att rättegångsfullmakten, liksom det av tjänstemannen på fullmakten tecknade intyget, ordagrant återgives i telegrammet. Telegrammet skall vid befordringen i föreskriven ordning kollationeras och bevis därom tecknas på telegramutskriften av tjänstemannen vid ankomststationen.

Lagen om rättegångsfullmakt genom telegram har nu varit i tillämpning sedan fyrtio år. Under denna tid ha samfärdsmedlen ej minst i fråga om telegraf och telefon genomgått betydande utveckling och förbättring. Åtskilliga erfarenheter ha också vunnits från lagens tillämpning i rättslivet. En särskild anledning att nu till övervägande upptaga spörsmålet om vissa ändringar i lagen föreligger däri, att telegrafstyrelsen uti en till Kungl. Maj:t avlåten, den 11 februari 1925 dagtecknad skrivelse hemställt om åtgärd för sådant förtydligande av lagen, att rättegångsfullmakt, som meddelats genom telegram, må vara giltig, även om telegrammet befordrats medelst telefon mellan skilda telegrafanstalter. En undersökning, som jag låtit utföra, har synts mig giva vid handen, att lagen bör i vissa hänseenden jämkas i syfte att för allmänheten underlätta dess tillämpning. Sålunda torde utan våda för rättssäkerheten kretsen av de stationer, som nu stå till förfogande för befordring av fullmaktstelegram, kunna betydligt utvidgas, liksom förfarandet vid telegrams avsändande utan olägenhet bör kunna förenklas.

I enlighet härmed har jag låtit inom justitiedepartementet uppgöra ett förslag till ny lag om meddelande av rättegångsfullmakt genom telegram. För detta förslag anholder jag nu få redogöra.

I själva grunderna för lagen gör förslaget ej någon ändring. Det förutsettes alltså, att en skriftlig rättegångsfullmakt skall på övligt sätt upprättas. Den med telegrafens hjälp åstadkomna avskriften av fullmakten får brukas av rättegångsombudet för att vid rätten styrka hans behörighet, men föreläggande kan givas att förete fullmakten i huvudskrift.

Den i 1887 års lag uppställda fordran att fullmakten skall vara ställd till viss man eller till viss man eller den han i sitt ställe förordnar torde böra upprätthållas. Den, som åberopar en för innehavaren utfärdad fullmakt, kan ej anses hava ådagalagt sin behörighet genom att förete en avskrift av fullmakten. Likaså måste alltjämt krävas, att huvudskriften av fullmakten uppvisas å den station, varifrån telegrammet skall avsändas.

Däremot synes det icke nödvändigt att vidhålla den gällande lagens krav på att bevisning för fullmaktens äkthet skall förebringas på avsändningsstationen. Såsom redan erinrats, skall fullmaktsgivarens underskrift nu vitsordas på stationen av honom själv eller, om fullmakten är bevittnad, av ett av vittnena. Härutinnan gäller dock det förut omtalade undantaget med av-

seende å fullmakt för egendomsförvaltare. När vitsordande av underskriften fordras, skall behörig tjänsteman å avsändningsstationen teckna bevis därom på fullmakten, och beviset skall liksom innehållet av fullmakten intagas i telegrammet.

Om vitsordandet av underskriften icke skall nedsjunka till en betydelselös formalitet, måste den på stationen tillstädeskomne fullmaktsgivaren eller vittnet vara för tjänstemannen där känd eller hans identitet styrkas. Såsom naturligt är, har det visat sig, att detta förfarande i tillämpningen lätt kan vålla slitningar mellan tjänstemännen och allmänheten. Den tidsutdräkt, som uppkommer, när en tjänsteman, sin plikt likmätigt, fordrar identitetsbevis, kan medföra, att fullmakt icke i rätt tid kommer ombudet till handa, och parten kan därigenom gå miste om sin rätt. Det kan betvivlas, att värdet av den på telegrafstationen upptagna äkthetsbevisningen motväger det därav förorsakade besväret. Någon olägenhet har, såvitt känt är, icke uppkommit i det fall (fullmakt för egendomsförvaltare), där redan den gällande lagen uppgivit fordran på äkthetsbevis. Det synes vara tillräckligt, om lagen fordrar, att fullmaktsgivarens namnteckning skall vara styrkt av vittnen på fullmakten och i övrigt söker garantien med avseende å fullmaktens äkthet i en regel motsvarande den nu stadgade om skyldighet att efter föreläggande förete originalfullmakten vid rätten. För att tvivel ej må råda, huruvida den fullmakt, som efter sådant föreläggande ingives vid rätten, är densamma, som uppvisades på telegrafanstalten, bör den tjänsteman, som av avsändaren mottager telegrammet, teckna bevis på fullmakten, att den blivit uppvisad för honom.

Lagförslaget innefattar alltså, att något vitsordande av fullmaktsgivarens underskrift ej skall fordras vid telegrammets avsändande. I stället kräves, att fullmakten skall vara styrkt av vittnen, vilket redan nu i det ojämförligt övervägande antalet fall iakttages. Det bevis om vitsordandet av underskriften, som nu tecknas på originalfullmakten, skall ersättas av ett bevis att denna blivit uppvisad för tjänstemannen. Av den ståndpunkt, lagförslaget sålunda intager, följer, att någon motsvarighet till den nuvarande lagens andra stycke, som innehåller ett undantag från föreskriften om underskriftens vitsordande, icke återfinnes i förslaget.

En självklar förutsättning för att ett telegram skall kunna godkännas såsom rättgångsfullmakt är, att telegrammet ordagrant återger originalfullmakten. Så stadgar ock 1887 års lag. Tjänstemannen, som på avsändningsstationen mottager den av avsändaren ifyllda telegramblanketten (telegramoriginalet), har alltså att förvissa sig om att fullmakten blivit ord för ord riktigt återgiven däri. För ordningens skull och till domstolens ledning synes tjänstemannen böra meddela ett bevis härom på telegramoriginalet. Detta bevis innebär naturligtvis tillika en förklaring att huvudskriften av fullmakten blivit uppvisad på stationen. Genom att beviset tecknas på telegramoriginalet kommer det att ingå i det telegram, som avsändes till adressaten, och blir sålunda tillgängligt för domstolen.

Stadgandet i 1887 års lag att telegrammet skall vid befordringen i föreskri-

ven ordning kollationeras bör otvivelaktigt bibehållas. Denna bestämmelse, som innebär att telegrammet i allmänhet återtelegraferas till avsändningsstationen och där jämföres med telegramoriginalet, utgör, tillsammans med de förut omtalade föreskrifterna om telegrammets behandling på avsändningsstationen, en såvitt möjligt säker borgen för att utskriften av telegrammet noga överensstämmer med originalfullmakten. Till ordningen hör, såsom den gällande lagen också stadgar, att tjänstemannen vid ankomststationen på utskriften av telegrammet vitsordar, att kollationering ägt rum.

Telegrafstyrelsen har, såsom jag omnämnt, gjort framställning, att lagen måtte förtydligas så, att en telegramfullmakt skall vara giltig, även om den befordrats med telefon. Till stöd för denna hemställan har styrelsen anfört:

Jämlikt lagen den 13 juli 1887 kan rättegångsfullmakt givas genom telegram, som från statens telegraf- eller järnvägsstation avsändes.

Till telegrafstyrelsens kännedom har kommit, att detta lagstadgande åtminstone av vissa domstolar tolkats så, att såsom rättegångsfullmakt icke godkännts telegram, rörande vilket det utrönt, att detsamma befordrats medelst telefon mellan telegrafverkets stationer.

Denna lagtolkning synes vara betingad av, att vederbörande domstolar med ordet telegram förstått endast sådant meddelande, vars framförande mellan inlämnings- och adresstelegrafanstalten hela vägen skett genom telegrafering. Redan vid tiden för tillkomsten av 1887 års lag torde emellertid hava förekommit, att, då den telegrafiska befordringen vid expeditionstillfället av någon anledning varit inställd, telegrammen befordrats genom telefon mellan vederbörande stationer. Dylikt förfarande förekommer allt fortfarande utan menlig inverkan på tillförlitligheten i telegrambefordringen. Det finnes vid sådant förhållande ingen reell anledning att underkänna en rättegångsfullmakt allenast därför att den befordrats genom telefon.

I detta sammanhang vill styrelsen nämna, att utvecklingen av den tekniska apparaturen för telegrafering gått i den riktning, att numera i mycket stor utsträckning användes s. k. sounder- och summersystem, vilka innebära, att den mottagande telegraf-tjänstemannen endast med hörseln upptager den telegrafiska sändningen, vilken nedskrivs samtidigt med att den avlyssnas. Erfarenheten har visat, att ett dylikt mottagande med hörseln mindre ofta föranleder förvanskning av telegrammen än det äldre systemet, vilket förutsätter, att telegrammet framkommer i telegrafskrift å en pappersremsa, som skall avläsas.

Telegrafstyrelsen har icke bortsett från att, därest telefonen utan någon inskränkning finge användas till befordring av telegrafisk rättegångsfullmakt, det kunde befaras, att tillförlitligheten av en sådan fullmakt kunde äventyras till följd därav att telefonpersonalen såsom regel har lägre utbildning än telegrafpersonalen. Antydda olägenhet skulle emellertid kunna avhjälpas genom instruktionsföreskrifter från styrelsens sida. Styrelsen har redan meddelat vissa föreskrifter till betryggande av en riktig expedition av rättegångsfullmakt. Dessa föreskrifter skulle kunna givas den nödiga komplettering, som kan föranledas av ett uttryckligt förklarande från lagstiftningsmaktens sida om att telegrafisk rättegångsfullmakt får befordras medelst telefon mellan vederbörande stationer. Liknande kompletterande instruktionsföreskrifter skulle ock bliva erforderliga, därest framdeles det skulle befinnas ur telegrafverkets synpunkt lämpligt att låta telegrafisk rättegångsfullmakt befordras medelst trådlös telegraf eller telefon, ett befordringssätt, som ännu icke kommit till användning för telegraftrafiken inom landet.

Såsom telegrafstyrelsen här anført, torde hos domstolarna stundom ha yppats tvekan, huruvida den omständigheten, att ett fullmaktstelegram blivit befordrat med telefon från avsändnings- till ankomststationen eller å någon del av denna sträcka, bör medföra, att den på ankomststationen utfärdade utskriften icke kan godkännas såsom fullmakt. Då telefonbefordran av telegram endast i sällsynta undantagsfall lär ha förekommit vid tiden för tillkomsten av 1887 års lag, ger lagen icke något uttryckligt besked i denna fråga. Säkerheten för en riktig befordran lär emellertid, såsom styrelsen framhåller, vara lika betryggande vid telefonering som vid telegrafering, och, enligt vad jag inhämtat, kunna fullt tillförlitliga anordningar för kollationering av telefonerade telegram vidtagas. Föreskrifter härom böra, såsom nu är fallet i fråga om telegrafering, utfärdas i administrativ ordning. Under nu angivna omständigheter synes mig hinder ej möta mot att lagen uttryckligen godkänner telefonen såsom befodringsmedel mellan avsändnings- och ankomststationerna. Av vad jag redan anført om förfarandet vid fullmaktstelegrams avsändande följer, att sådant telegram aldrig kan av avsändaren intelefoneras till avsändningsstationen. Likaså är det tydligt att telegrammet alltid måste meddelas adressaten genom en utskrift, som kan företes vid rätten; telefonen kan således ej brukas för att befodra telegrammet från ankomststationen till adressaten.

Telegrafstyrelsen har vidrört frågan om användning av trådlös telegraf och telefon för befordran av fullmakter. Sådant befodrings sätt förekommer hos oss ännu icke i fråga om inrikes telegram och lär ej heller för närvarande vara ifrågasatt till införande. Härom torde någon förtydligande bestämmelse icke erfordras. Då lagen ej förutsätter, att telegram skall befodras med elektrisk ledning, synes det utan vidare vara klart, att, därest trådlös befodran av telegram i inrikes trafik framdeles skulle komma i bruk, ett sådant befodrings sätt ej gör telegramutskriften ogill som fullmakt. Så mycket mindre föreligger skäl för en motsatt uppfattning som trådlös telegrafering numera lär kunna betraktas såsom fullt tillförlitlig och det vanliga förfarandet vid kollationering kan tillämpas därvid.

I nära sammanhang med spörsmålet om telefonering av fullmaktstelegram står frågan om de stationer vilka skola vara behöriga att befatta sig med befodrningen av sådana telegram. 1887 års lag säger härom endast, att telegrammet skall avsändas från statens telegraf- eller järnvägsstation. Vid lagens tillkomst förefunnos — om man bortser från några få för västkustfisket inrättade telegramexpeditioner — ej andra till telegrafverket hörande telegrafanstalter än telegrafstationer, utrustade med telegrafapparater för avsändning och mottagande av telegram. I samband med utvecklingen av statens telefonväsen hava emellertid senare öppnats ett stort antal telegramexpeditioner och telegraminlämningsställen. Dessa äro ej utrustade med telegrafapparater, och deras personal behöver därför ej vara kunnig i telegrafering. I det ojämförligt största antalet fall är föreståndaren för en telegramexpedition tillika föreståndare för en telegrafverkets telefonväxel. Telegramexpeditionerna och inlämningsställena mottaga av allmänheten telegram, som de med telefon befodra till vederbörande telegrafstation. Telegram-

expeditionerna ombesörja också utlämning av telegram och tjänstgöra alltså som adresstationer vid telegramväxling. Under det att antalet telegrafstationer, som äro öppna året om, endast utgör 154, finnas för närvarande 1,500 telegramexpeditioner och 65 telegraminlämningsställen. Till förfogande för expediering av fullmaktstelegram stå för närvarande 615 järnvägsstationer, av vilka 57 äro belägna på orter, där telegrafstation finnes.

Enligt föreskrift i den av telegrafstyrelsen utfärdade instruktionen för stationerna (§ 163 mom. 8) får telegram innefattande rättegångsfullmakt icke expedieras genom telegramexpedition eller telegraminlämningsställe. De nyss anförda talen visa, att möjligheten för allmänheten att begagna telegrafen för meddelande av rättegångsfullmakt skulle väsentligt vidgas, om telegramexpeditionerna och inlämningsställena icke vore uteslutna från denna trafik. Särskilt är härvid att beakta, att ej så få städer och tingsställen äro belägna på betydande avstånd från telegrafstation eller statens järnvägsstation. En ytterligare anledning att tillstämja fullmaktstelegrafering vid telegramexpeditionerna giver den för närvarande pågående omföringen av telegrafstationer till telegramexpeditioner. Av vad telegrafstyrelsen anført om telefoneringens tillförlitlighet vid telegrambefordring framgår, att de tekniska anordningarna för telegrams expediering genom telegramexpeditioner och telegraminlämningsställen måste anses betryggande. Visserligen har personalen på telegramexpeditioner och telegraminlämningsställen ej samma utbildning som den på telegrafstationerna tjänstgörande personalen. Men om förfarandet vid telegrafering av rättegångsfullmakter förenklas, på sätt lagförslaget innebär, torde det ej behöva befaras, att svårighet skall möta för att denna telegrafering kommer att utföras på ett tillfredsställande sätt.

Vid dessa förhållanden har jag ansett mig kunna förorda sådan lagändring, att telegramexpeditioner och telegraminlämningsställen må anlitas för avsändning och befordran av fullmaktstelegram, och har förslaget avfattats i enlighet härmed.

Enligt 1887 års lag kunna fullmaktstelegram avsändas endast från statens telegraf- och järnvägsstationer. Från enskild järnvägs för allmänt begagnade upplåtta telegrafanläggning kan alltså ett sådant telegram icke avsändas. Lagen lämnar icke svar på frågan, huruvida telegrammet kan efter dess avsändande befordras på enskild järnvägs telegraf eller om ankomststationen kan vara sådan järnvägs station. Telegrafstyrelsens instruktion för stationerna § 163 mom. 8) föreskriver emellertid, att telegram, som innefattar rättegångsfullmakt, ej må behandlas av enskild järnvägs station.

Genom denna bestämmelse inskränkes för närvarande möjligheten att anlita telegrafen för förmedling av rättegångsfullmakt i väsentlig mån. Antalet av enskilda järnvägars stationer, som betjäna allmänheten med telegramväxling, uppgår nu till 1,308. Om, såsom jag förordat, telegrafverkets telegramexpeditioner och inlämningsställen få befatta sig med telegrafering av rättegångsfullmakter, minskas visserligen behovet för allmänheten att anlita de enskilda järnvägarnas telegrafanläggningar för detta ändamål. Men otvivelaktigt skulle en ytterligare fördel för allmänheten vinnas, om de enskilda järnvägarnas te-

legrafer stode till förfogande. Särskilt gäller detta, när, såsom stundom är händelsen, en enskild järnvägs station är telegrafstation till ett tingsställe.

Vid behandlingen i riksdagen av det förslag, som låg till grund för 1887 års lag, påyrkades, att fullmaktstelegram skulle få avsändas från enskild järnvägs station, men detta avvisades väsentligen av den anledningen, att de enskilda järnvägarnas personal ej är underkastad ansvar enligt 25 kapitlet strafflagen för fel vid expedieringen av allmänhetens telegram. Särskilt med hänsyn till det vitsordande av fullmaktsgivarens underskrift, som skall äga rum på avsändningsstationen och varom tjänstemannen där har att utfärda bevis, ansågs det ej böra tillkomma personal, som ej står under tjänstemannaansvar, att ombesörja avsändning av fullmaktstelegram. Om formaliteterna på avsändningsstationen förenklas så, som av mig tillstyrkes, torde den anförda synpunkten ej längre böra tillmätas avgörande betydelse. De enskilda järnvägarnas personal, som tager befattning med telegramväxlingen, lär i stort sett vara lika kvalificerad som motsvarande personal vid statens järnvägar. Erfarenheten synes ock ge vid handen, att de enskilda järnvägarna tillfredsställande ombesörja telegrambefordran åt allmänheten. Från de enskilda järnvägarnas sida torde intet vara att erinra mot en sådan utsträckning av lagens tillämplighet.

Lagförslaget innebär i enlighet härmed, att fullmaktstelegram bör få såväl avsändas från som befordras och mottagas av enskild järnvägs för allmänt begagnande upplåtta telegrafanstalt.

Om lagen undantagsvis medger, att ett rättegångsombud till styrkande av sin behörighet må åberopa en avskrift av den för honom utfärdade fullmakten, måste dock under alla förhållanden ombudet kunna föreläggas att förete fullmakten i huvudskrift, därest tvivel uppstår om hans behörighet. Såsom jag omnämnt, stadgar ock 1887 års lag, att där part sådant äskar eller rätten av annan anledning finner det nödigt, fullmakten skall i huvudskrift företes hos rätten, vid påföljd att telegrammet eljest anses ogillt såsom fullmakt.

Redan kort efter lagens utfärdande framställdes inom rättsvetenskapen den meningen, att skyldighet hade bort stadgas för domstolen att alltid infordra huvudskriften. Några olägenheter för rättslivet har dock, såvitt känt är, den ståndpunkt lagen intager i denna fråga icke medfört. Om originalfullmakten alltid måste införskaffas, skulle detta säkerligen i många fall vara ur praktisk synpunkt överflödigt och stundom ägnat att medföra uppskov i rättegången. Otivelaktigt måste emellertid noggrant beaktas sammanhanget mellan lagens regler om vad som skall iakttagas vid fullmaktstelegrams avsändande och befordran, å ena, och föreskrifterna om en efterföljande kontroll av ombudets behörighet, å den andra sidan. Förenklingar i det förra hänseendet, vilka tillika innebära ett försvagande av domstolens möjlighet att med ledning av telegrammet pröva ombudets behörighet, kunna otivelaktigt leda till krav på skärpta bestämmelser om den efterföljande kontrollen. De lättnader med avseende på förfarandet, som förslaget innefattar, torde dock icke göra en skärpning av bestämmelsen i 1887 års lag om originalfullmaktens företeende nödvändig. Liksom nu synes det böra ankomma på part eller på domstolen att kräva originalfullmaktens uppvisande.

Tiden för lagens ikraftträdande synes böra sättas till den 1 januari 1929. Någon övergångsbestämmelse torde icke erfordras för att utmärka, att ett telegram, som avsänts under den nuvarande lagens giltighet och i överensstämmelse med dess stadganden men som åberopas vid domstol först sedan den nya lagen trätt i kraft, är giltigt såsom fullmakt, ehuru den nya lagens bestämmelser om förfarandet vid avsändandet icke iakttagits.

Över lagförslaget har utlåtande inhämtats från telegrafstyrelsen, som i underdånig skrivelse den 31 januari 1928 anført följande: I förslaget hade det av styrelsen i skrivelsen den 11 februari 1925 framförda önskemålet att rättegångsfullmakt, som meddelades genom telegram, måtte vara giltig även därest telegrammet befordrades med telefon mellan skilda telegrafanstalter, blivit beaktat. Vidare hade under förslagets utarbetande styrelsen beretts tillfälle att göra erinran rörande detsamma; och hade vad styrelsen i anledning därav haft att andraga blivit iakttaget vid förslagets slutliga utformning. Med hänsyn härtill och då förslaget innebure för allmänheten möjlighet till ökad användning av telegrafisk rättegångsfullmakt och för telegrafverket en förenkling av förfarandet vid dylik fullmakts handläggning, finge styrelsen för sin del tillstyrka bifall till förslaget.»

Föredraganden uppläser härefter förutnämnda inom justitiedepartementet upprättade förslag till *lag om meddelande av rättegångsfullmakt genom telegram*, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, samt hemställer, att lagrådets yttrande över förslaget måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

H. Stefenson.

*Bilaga.***Förslag**

till

Lag**om meddelande av rättegångsfullmakt genom telegram.**

Med upphävande av lagen den 13 juli 1887 (nr 42 s. 13) angående meddelande av rättegångsfullmakt genom telegram och med ändring av vad lag eller särskild författning innehåller häremot stridande förordnas som följer:

Vill någon giva rättegångsfullmakt medelst telegram, skall fullmakten vara styrkt av vittnen och ställd till viss man eller till viss man med rätt för honom att sätta annan i sitt ställe. Fullmakten skall i huvudskrift uppvisas å någon telegrafverkets, statens järnvägars eller enskild järnvägs till allmänt begagnande upplåttna telegrafanstalt och ordagrant intagas i telegrammet. Den, som på telegrafanstalten mottager telegrammet, skall teckna bevis å fullmakten att den blivit uppvisad och å telegrammet att det ordagrant överensstämmer med fullmakten.

Telegrammet, som må befordras jämväl med telefon, skall vid befordringen i föreskriven ordning kollationeras, och skall bevis därom meddelas å det utskrivna telegrammet. Detta gälle sedan såsom fullmakt; dock skall, där part sådant äskar eller rätten av annan anledning finner det nödigt, fullmakten i huvudskrift inom tid, som rätten bestämmer, hos rätten företes, vid påföljd att telegrammet eljest anses ogillt såsom fullmakt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1929.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 13 februari 1928.

N ä r v a r a n d e:

justitierådet VON SETH,
 justitierådet WEDBERG,
 regeringsrådet PLANTING-GYLLENBÅGA,
 justitierådet ALEXANDERSON.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 3 februari 1928, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets yttrande skulle för det i § 87 ringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till *lag om meddelande av rättegångsfullmakt genom telegram*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsrådet N. Vult von Steyern.

Förslaget föranledde följande yttranden.

Justitierådet Alexanderson, med vilken *justitierådet von Seth* och *regeringsrådet Planting-Gyllenbåga* instämde:

Jag lämnar förslaget utan annan erinran än att i lagtexten bör tydligt utmärkas — vad enligt motiven avses — att i det telegram som avsändes skall ingå jämväl det å telegramblanketten tecknade beviset att den för telegrafisk befordran inlämnade avskriften av fullmakten ordagrant överensstämmer med det tillika uppvisade originalet, ävensom att de i telegrafstyrelsens instruktion för stationerna såsom telegrafanstalter betecknade telegraminlämningsställena icke böra i förevarande avseende godkännas.

Justitierådet Wedberg:

Gällande lag hindrar ej att såsom rättegångsfullmakt godkännes ett telegram, som ankommer till annan anstalt än statens telegraf- eller järnvägsstation eller som befordrats, hela eller någon del av sträckan, med telefon. Genomförandet av övriga med förslaget avsedda lättnader är såvitt utredningen visar — varje uttalande från advokathåll saknas — icke av något praktiskt behov påkallat. I en blivande reformerad processordning, med ett ordnat advokatstånd, lära alla bestämmelser i förslagets syfte bliva överflödiga.

Jag kan vid nu angivna förhållanden ej finna annat än att gällande lag borde få orubbad bestå.

I de anmärkningar mot förslaget, som lagrådets övriga ledamöter framställt, instämmer jag.

Justitierådet von Seth:

Från olika håll inom litteraturen har i fråga om 1887 års lag erinrats om den svårighet, som föreligger att på ett effektivt sätt återkalla en medelst telegram överbringad fullmakt. Denna erinran har naturligtvis sin egentliga betydelse i fråga om mera generella fullmakter. Det kunde ifrågasättas, om man ej till avsändarens tryggande i anmärkta hänseende borde såsom villkor för fullmakts befordrande genom telegram föreskriva, utöver vad förslaget fordrar, även att den skulle innehålla ett fullt individualiserat angivande av domstolen, inför vilken den skulle få användas. Utfärdaren har då lätt att återkalla den genom anmälan hos domstolen. En annan utväg vore att det föreskreves, att en telegramfullmakt, vilken icke innehölle sådant angivande av domstolen, icke skulle äga giltighet mer än en viss kort tid, tillräcklig för att huvudskriften till fullmakten skall hinna tillställas ombudet, exempelvis 8 dagar från telegramfullmaktens utlämnande från ankomststationen. Vid fall av substitution behöfde naturligtvis föreskriften endast gälla substitutionsfullmakten. Måhända skulle emellertid en sådan föreskrift icke bliva väl mottagen av allmänheten, som ju visar en viss tröghet, då det gäller att sätta sig in i dylika formföreskrifter.

Ur protokollet:

Oskar Adelson.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 17 februari 1928.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för kommunikationsdepartementet anmäler tillförordnade chefen för justitiedepartementet, statsrådet Gärde, lagrådets den 13 februari 1928 avgivna utlåtande över det den 3 i samma månad till lagrådet remitterade förslaget till *lag om meddelande av rättegångsfullmakt genom telegram*.

Efter redogörelse för utlåtandet anför föredraganden:

»Förevarande lagförslag har tillkommit för att tillgodose ett under tillämpningen av nu gällande lag yppat praktiskt behov av vissa ändrade bestämmelser om meddelande av rättegångsfullmakt genom telegram. Med dessa ändringar åsyftas att underlätta och förenkla användningen av telegram för nämnda ändamål. Då denna fråga torde kunna utan olägenhet upptagas till fristående behandling och utan svårighet erhålla sin lösning, bör frågan enligt min uppfattning icke ställas i samband med förarbetena till den allmänna processreformen.

Lagrådets samtliga ledamöter hava uttalat den uppfattning, att telegraminlämningsställena icke böra godkännas såsom avsändningsstationer för fullmaktstelegram. Att förslaget i denna del mött betänklighet, torde hava sin grund däri, att personalen å inlämningsställena antagits icke äga erforderlig kompetens för att kunna nöjaktigt ombesörja denna telegramväxling. I betraktande av de förenklingar i förfarandet, vilka förslaget innefattar, kan jag i likhet med telegrafstyrelsen icke dela denna betänklighet. Om telegraminlämningsställena uteslutas, skulle därav följa skyldighet för domstolarna att i varje förekommande fall företaga undersökning angående avsändningsstationens beskaffenhet. Även med hänsyn härtill har jag ansett förslagets ståndpunkt i nu berörda avseende böra vidhållas.

Lagrådets erinran, att lagtexten bör tydligt utmärka, hurusom det avsända telegrammet skall innehålla bevis om dess överensstämmelse med originalfull-

makten, har föranlett ändrad avfattning av sista punkten i första stycket. I detta stycke har i övrigt vidtagits en jämkning av redaktionell natur.»

Föredraganden uppläser härfter förslaget i dess omarbetade skick samt hemställer, att detsamma måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

N. Cervin.
